

SYLLABUS

Syllabus of the course is divided in to two sections
Theory and Practicals

Theory (26 Periods)

- Azolla introduction and scope
- Species of Azolla & classification
- Characteristic of Azolla
- Chemical combustion of Azolla
- Objective of Azolla
- Azolla production: I. Requirements for Azolla growth
- II. Selection of location for the pond Method of production of Azolla
(Standing water Method)
(Nursery Method)
- Harvesting of Azolla
- Benefits of Azolla
- Application of Azolla in rice field
- Pest and Disease control in Azolla Farming

Practicals (24 Periods)

- Scientific Classification of Azolla
- Study of external morphology of Azolla
- Study of internal anatomy of Azolla
- Study of Habit and habitat of Azolla
- Study of Reproduction of Azolla
- Study of Azolla cultivation method
- Azolla production and harvesting
- Study of pest and control in Azolla farming

Certificate Course

AZOLLA PRODUCTION

COURSE OUTCOMES -

- Students Will be able to cultivate Azolla Production in a limited space and describe the Azolla farming
- The interested students will get the knowledge of Azolla farming
- Students will get the employment.
- They can generate the employments.
- Azolla an ecofriendly Bio fertilizer and livestock fodder
- Will get the knowledge of biodiversity of Azolla

DURATION/CREDITS OF THE COURSE -

The course will be take 50 periods to complete and it will carry 2 credits. It will be divided in to two parts Part-1 will be theory and Part-2 will have practicals.

EVALUATION OF THE COURSE-

Evaluation of the course will be carried out at the end of course. Evaluation will be carried out as a theory examination (25 marks) + Practical and Continuous Assessment for 25 marks.

The students who secure 50% of marks will be awarded with the Course Certificate.

ADMISSION PROCEDURE-

At the start of an academic year students will be asked to register for the course and admission will be given to the students on first come first serve basis.

LATE RAMESH WARPUKAR
ACS COLLEGE, SONPETH,
DIST. PARBHANI

DEPARTMENT OF BOTANY

CERTIFICATE COURSE
AZOLLA PRODUCTION

YEAR - 2022-23

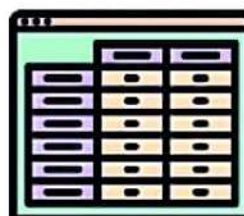

HSPM Sonpeth's
LATE RAMESH WARPUDKAR ACS COLLEGE SONPETH DIST.
PARBHANI

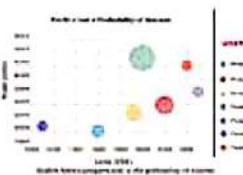
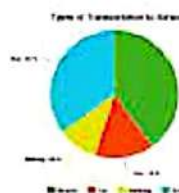
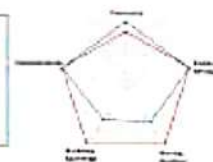
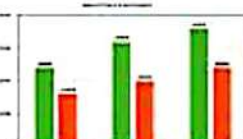
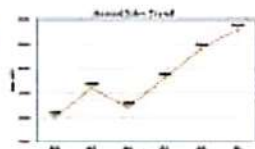
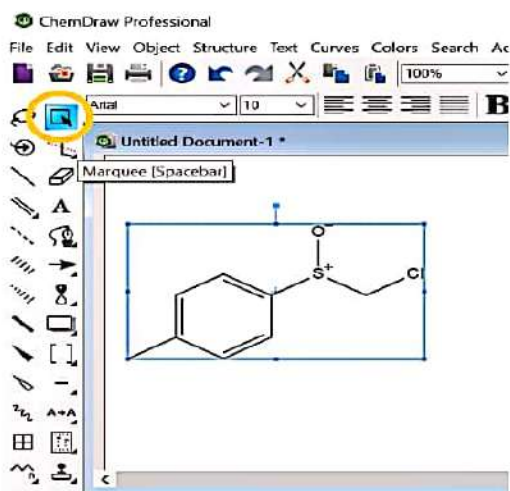
(Affiliated to Swami Ramanand Teerth Marathwada University Nanded)

CERTIFICATE COURSE IN CHEMISTRY
APPLICATION OF ICT TOOLS IN CHEMISTRY (AITC)

=SUM(A1:A5)
=COUNT(A1:A5)
=AVERAGE(A1:A5)
=MIN(A1:A5)
=MAX(A1:A5)
=IF(A1>33,"P","F")

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

ORGANIZING COMMITTEE

Academic Year 2022-23

Mr. S.M. Devraye
Convener & Head,
Dept. of Chemistry
smdevraye@gmail.com
9970843929

Mr. V.D. Ragole
Coordinator
Asst. Prof. Dept. of Chemistry
vikasragole@gmail.com
9960692867

Ms. N.T. Rasal
Joint Coordinator
Asst. Prof. Dept. of Chemistry

Dr. V.D. Satpute
Principal
L.R.W.ACS College
Sonpeth Dist. Parbhani

Hanuman shikshan prasarak Mandal, Sonpeth

Late Ramesh Warpudkar ACS College, Sonpeth Dist. Parbhani

Academic Year : 2022-2023

(An Activity of Department of Commerce)

Certificate Course on **Modern Banking**

Certificate Course Syllabus

Duration: 30 Hrs.

Marks: 50

Course Objectives:

- 1 To enlighten the students with Introduction of banking concept and dynamic services.
- 2 To expose the student to Banking operations and management.
- 3 To enable the students feminizing with banking law and practice.

Course Outcomes

- 1 It is helpful to acquaint the knowledge of banking procedure
- 2 It is helpful to understand the detail knowledge of banking and financial situations
- 3 It is helpful to enable Banking, Economics, and management experience

Course Content

Unit I:

Introduction to Banking:

(8 Hours)

Banking History, Types of Banking in India, Banking Functions, different types of Products and services, Challenges of Banking,

Unit II:

Reserve Bank of India:

(7 Hours)

History of Imperial Bank, Establishment and Nationalization of Reserve Bank of India, Role of RBI as a Central Bank,

Unit III:

Account opening Process:

(7 Hours)

Account Opening, filling the various banking forms, KYC form, fills the loan application, submission of necessary documents.

Unit IV:

Banking Operations:

(8 Hours)

Types and benefits of Accounts in Banks, Types of Deposits , Different Forms in Banking – NEFT, RTGS, Demand Draft, Banks Cheque. Online Banking: Debit Card, Credit Card Point of Sale (POS), Aadhar enabled Banking.

Prescribed Text Books / Recommended Books:

1. Banking Law, Theory and Practice – Sundaram and Varshney – Sultan Chand Co.,
2. Banking and Financial Systems – B. Santhanam (Margham Publishers)
3. Banking Law, Theory and Practice- S.N. Maheswari, Kalyani Publications.
4. Banking Business: Dr. M. D. Kachave, Dr. R. V. Ghadge, Dr. Balaji Kamble (Shraddh Publication Solapur)

Scheme of Evaluation

Q.1 Multiple Choice Question	Credit – 1 (25 points)
Q.2 Presentation/ Practical Test	Credit – 1 (25 points)
Group Discussion / Oral Test	Credits – 2 (50 points)

॥ ज्ञानात् धर्मं ततः सखम ॥

Hanuman Shikshan Prasarak Mandal's

**LATE RAMESH WARPUDKAR ACS COLLEGE,
SONPETH DIST. PARBHANI**

DEPARTMENT OF ENGLISH

**Certificate Course
in
Communicative English**

Academic Year

2022-23

Late Ramesh Warpudkar ACS College, Sonpeth

Value Added Certificate Course: 2022-23

Certificate Course in Communicative English

Syllabus

Unit I:- Basic Grammar- Word Classes:

10 Hours

- Open Word Classes: - Nouns, Verbs, Adjectives, Adverbs, Pronouns
- Closed Word Classes: - Pre-determiners, Determiners, Numerals, Enumerators, Prepositions, Conjunctions, Auxiliary Verbs, Interjection

Unit II:- Kinds of Communication Skills

10 hours

- Written Communication
- Oral Communication
- Verbal Communication
- Visual Communication

Unit III:- Spoken Communication

10 Hours

- Meeting People, Exchanging Greetings and Taking Leave
- Introducing Yourself
- Introducing People to Others
- Making Inquiries on the Phone
- Thanking Someone and Responding to Thanks
- Inviting, Accepting and Refusing an Invitation
- Apologizing and Responding to an Apology
- Asking for, Giving and Refusing Permission

Learning Resources:

- 1) T Balsubramaniam : A Textbook of Phonetics for Indian Students
- 2) 'Prism: Spoken and Written Communication, Prose & Poetry' published by Orient Longman

❖ **Assessment and Evaluation:**

Oral Test

20 Marks

MCQ Test-

10 Marks.

PRINCIPAL

Late Ramesh Warpudkar (ACS)
College, Sonpeth Dist. Parbhani

Dr. Jaybhaya V.K.

Hanuman Shikshan Prasarak Mandal's
LATE RAMESH WARPUDKAR ACS COLLEGE, SONPETH
DIST. PARBHANI

DEPARTMENT OF ENGLISH
Certificate Course in Communicative English
Academic Year: 2022-2023

Title: Value Added Certificate Course in Communicative English

Course Code: ENGSSD

Duration of the Program: 40 Hours

Training Duration:

August to September 2022

No. of Students: 10

No registration fees

Certificate will be issued after the completion of the course.

Course Overview

The Department of English conducted a Value Added Course on " **Certificate Course in Communicative English**" taking into consideration the need of the hour. General English courses are offered for all the students but there is a special need to conduct a relevant course that caters to the need of teaching and learning English language. In order to ignite the hidden spark of the students, especially from rural area and to develop better communication skills, it becomes necessary to conduct a value added course on spoken English so that students will learn to communicate in English.

The aim behind the value Added Course was to encourage the students to speak English so they can use English in day-to-day communication and to build up their confidence. Rural as well as urban students should be familiar with English Letters and Sounds through listening and to develop grammatical competence.

Objectives:

To encourage the students to speak English.

To enable students to use English in day-to-day communication.

To build up their confidence in the usage of English.

To make the learners familiar with English Letters and Sounds through listening.

To enable students to develop grammatical competence.

Eligibility: Any student admitted in the college

Name of the Resource person-

1) Dr. Jaybhaye V.K. (Coordinator, CCCE)

Outcomes-

- Students become familiar with English Letters and Sounds through listening.
- Students get updated in the direction of attaining fluency in speech.
- Students get acquainted with the English Word Classes.
- Students make use of English in day-to-day communication.

PRINCIPAL

Late Ramesh Warpudkar (ACS)
College, Sonpeth Dist. Parbhani

हनुमान शिक्षण प्रसारक मंडल संचलित

कै. रमेश वरपुडकर महाविद्यालय सोनपेठ जि. परभणी

' हिंदी भाषा शिक्षण '

इकाई एक

भाषा का स्वरूप एवं भाषा की भूमिका

- 1) भाषा का अर्थ
- 2) भाषा की परिभाषा
- 3) भाषा के आधार
- 4) भाषा का स्वरूप
- 5) भाषा का महत्व
- 6) भाषा के विभिन्न रूप

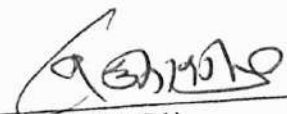
- 1) घर की भाषा मातृभाषा
- 2) स्कूल की भाषा
- 3) ज्ञान सृजन और भाषा
- 4) माध्यम भाषा
- 5) विषय के रूप में भाषा और माध्यम भाषा में अंतर
- 6) बहुभाषिक कक्षा
- 7) राजभाषा

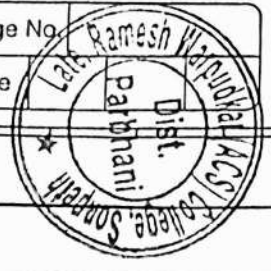
संविधान और शिक्षा समितियों की रिपोर्ट में भाषा भाषाओं की स्थिति

भारतीय संविधान के भाग 17 में धारा 343 से धारा 351 तक भारत में भाषण संबंधी प्रावधान

डॉ. पञ्चरत्न एन.

प्रो. कुलकर्णी एच.पी.

PRINCIPAL
Late Ramesh Warpudkar
(ACS) College, Sonpeth
Dist. Parbhani (MS)

सुचना छात्रों के लिए

तिथि:- 01-12-2022

महाविद्यालय के हिन्दी विभाग द्वारा सूचित किया जाता है कि महाविद्यालय के ~~विद्यार्थी~~ छात्रों ने 'हिन्दी भाषा शिक्षण' इस तैमासिक प्रमाणपत्र कार्यक्रम को हिस्सा लेकर प्रमाणपत्र लेना है। ऐसे छात्रों के लिए आज दिनांक 03-12-2022 दोपहर 1:30 बजे महाविद्यालय के सभागार में बैठक का आयोजन किया गया है तथा समय पर आपकी उपस्थिति अनिवार्य है।

~~कास~~
निदेशालय
पडचळूर एम.

~~वार्पुडकर~~
हिन्दी विभागाध्यक्षा प्रहाराचार्य
श्री. वनिता कुलकर्णी डॉ. वसंत दातपूते

PRINCIPAL
Late Ramesh Warpudkar
(ACS) College, Sonpeth
Dist. Parbhani (MS)

Hanuman shikshan pratamk Mandal, Sonpeth

Late Ramesh Warpudkar ACS College, Sonpeth Dist. Parbhani

Effective from Academic Year :2022-23

(An Activity of Department of Public Administration)

Certificate Course on Awareness About Right To Information

Certificate Course Syllabus

Duration: 30 Hrs.

Marks: 50

Course Objectives :

1. Clarifying the concept of Right to Information.
2. To sensitize the youth about the need for Right to Information.
3. Creating awareness about Right to Information.
4. Understanding the RTI procedure

Course Outcomes:

1. Youth understood the concept of Right to Information.
2. Awareness about Right to Information was created among the youth.
3. Youth exercise Right to Information.
4. Right to Information brought the government's irresponsibility under control

Course Content

Unit I:

Historical Background of Right to Information : (7 Hours)
Background on Right to Information Globally, Background of Right to Information in India

Unit II:

Meaning of Right to Information: (6 Hours)
Concept of Right to Information, RTI Act -2005, Article 6-3 and 8 of Right to Information

Unit III:

Impact of Right to Information: (6 Hours)
Impact of Right to Information on Indian Public Administration, Impact of Right to Information on Indian Society

Unit IV:

The reality of power in India:

(5 Hours)

Importance of Right to Information in India, Procedure of Right to Information in India

Unit -V

Challenges before Right to Information in India:

(6 Hours)

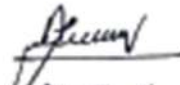
Illiteracy in India, lack of Information Technology

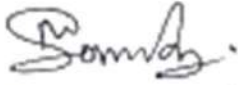
Prescribed Text Books / Recommended Books:

1. Recent Trends in Public Administration – Dr. Preeti Pohekar – Aruna Publication
2. Report – Ind Administrative Reforms Commission RTI: A Master key of Good Governance
3. RTI Act – 2005 – Anna Hajare

Scheme of Evaluation

Q.1 Multiple Choice Question	Credit – 1 (25 points)
Q.2 Presentation/ Practical Test	Credit – 1 (25 points)
Q.3 Group Discussion / Oral Test	Credits – 2 (50 points)

Dr. Jadhav A.K.
(Course Coordinator)

Dr. Somvanshi M.G.
(H.O.B.)

PRINCIPAL
Late Ramesh Warpujkar (ACS)
College, Sonpeth Dist.

Late Ramesh warpudkar ACS college sonpeth

समाजशास्त्र विभाग

Aspects of Personality Development (CERTIFICATE COURSE)

व्यक्तिमत्व विकासाचे पैलू SYLLABUS

शैक्षणिक वर्ष 2022-23

प्रस्तावना (Introduction)

मानव हा समाजप्रिय प्राणी असल्यामुळे प्राचीन काळापासूनच तो समूहाने जीवन जगू लागला व आपल्या गरजांची पूर्तता करू लागला. यातूनच विविध संस्थेना उदय झाला. कुटुंब संस्था, विवाह संस्था, अर्थसंस्था, राज्यसंस्था, शिक्षण संस्था, धर्म संस्था यांची निर्मिती मानवाने केली आणि या विविध संस्थांच्या माध्यमातून मानवाने आपल्या गरजांची पूर्तता केली. व्यक्तिमत्व विकासात या विविध संस्था प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्षरीत्या सहभागी असतात. आपण कसे आहोत, कसे असायला हवे आणि कसे असायला नको याची जाणीव आपल्याला कुटुंबातून, नातेवाईकांकडून, मित्रांकडून, शिक्षकांकडून, हिताहितकांकडून करून दिली जाते. म्हणजे हे सर्व घटक आपले व्यक्तिमत्व अधिक आकर्षक कसे होईल यासाठी प्रत्यक्ष अप्रत्यक्षरीत्या प्रयत्न करत असतात. व्यक्तिमत्व रचना स्वरूपाचे असते हाच एक मोठा गैरसमज आहे. अर्थातच, आपण कसे दिसतो हा सुद्धा व्यक्तिमत्वाचा पैलू आहे पण त्यासोबत बोलणे, चालणे, वागणे, व्याख्या होण्याची शैली, स्वभावातील गुणदोष, इत्यादी गोष्टी सुद्धा त्यात येतात. त्या ओळखून, अवश्यक बदल करून स्वतःला व्यक्त करणे सादर करणे म्हणजे व्यक्तिमत्व विकास.

A. उद्दिष्टे - (Objectives)

1. व्यक्तिमत्व विकास प्रक्रिया अवगत करून देणे.
2. व्यक्तिमत्व विकासाचे मार्ग विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचवणे.
3. व्यक्तिमत्व सुधारण्यासाठी कशाची आवश्यकता आहे याची विद्यार्थ्यांना जाणीव करून देणे.
4. व्यक्तिमत्व विकासात कौशल्याचे आवश्यकता स्पष्ट करणे.

B. उपपेक्षिता - (Outcomes)

1. या कोर्सद्वारे व्यक्तिमत्व विकास प्रक्रिया विद्यार्थ्यांना अवगत होईल
2. या कोर्स द्वारे व्यक्तिमत्व विकास कोणकोणत्या मार्गाने केला जाऊ शकतो याची माहिती विद्यार्थ्यांना प्राप्त होईल
3. या कोर्स द्वारे विद्यार्थ्यांना व्यक्तिमत्व विकासासाठी काय करावे आणि काय करू नये याची माहिती करून दिली जाईल.
4. कौशल्य म्हणजे काय हे या कोर्स द्वारे विद्यार्थ्यांना अवगत होण्यास मदत होईल.
5. कौशल्य म्हणजे काय आणि कौशल्य विकास कशा पद्धतीने केला जातो याचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना होईल.

प्रकरण पहिले : व्यक्तिमत्व: १० गुण

१. व्यक्तिमत्व : व्याख्या, अर्थ, स्वरूप २. व्यक्तिमत्वाची वैशिष्ट्ये ३. व्यक्तिमत्व विकासात अनुवंशिकता आणि पर्यावरणाची भूमिका

प्रकरण दुसरे: व्यक्तिमत्त्वाचे पैलू - १० गुण

१.शारीरिक पैलू २.भावनात्मक पैलू ३.सामाजिक पैलू ४.अध्यात्मिक पैलू

प्रकरण तिसरे व्यक्तिमत्त्व विकासाचे मार्ग-१० गुण

१.व्यक्तिमत्त्व विकासाचे मार्ग: अर्थ व स्वरूप २.जबाबदारी व आत्मविश्वास ३.शिष्टाचार व वेळेचे व्यवस्थापन

प्रकरण चौथे:व्यक्तिमत्त्व सुधारणा-१० गुण १.व्यायाम: अर्थ व प्रकार २.सकस आहार: अर्थ व प्रकार

३.सकारात्मक दृष्टिकोन: अर्थ व महत्व.

प्रकरण पाचवे: व्यक्तिमत्त्व विकास व विविध कौशल्य-१० गुण

१.संवाद कौशल्य: अर्थ प्रकार महत्व २.नेतृत्व कौशल्य: अर्थ, प्रकार,महत्व ३.जीवन कौशल्य अर्थ स्वरूप व महत्व.

तासिका-४५

क्रेडिट-२

गुण-५०

मूल्यमापन:

अंतर्गत गुण: वस्तुनिष्ठ प्रश्नावर आधारित टेस्ट- २० गुण परीक्षा: वस्तुनिष्ठ प्रश्नावर आधारित:३० गुण

संदर्भ सुची

- १.व्यक्तिमत्त्व विकास, स्वामी विवेकानंद, प्रकाशक रामकृष्ण मठ,२०२२
२. मुलांच्या ए टू झेड व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी गो.द.पाहीनकर, साकेत प्रकाशन
३. व्यक्तिमत्त्व विकास प्राध्यापक डॉक्टर विनय पाटील अर्धव पब्लिकेशन 2014
४. व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषिक कौशल्य संपादक नीला जोशी दर्पा प्रकाशन 2020
५. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे प्रभावी मार्ग, सीमा गुप्ता अनुवाद सुधीर सेवेकर, साकेत प्रकाशन 2013
६. व्यक्तिमत्त्व विकास, राम कुलकर्णी, सानिका प्रकाशन, नाशिक
७. मनोविश्लेषण परिचय सिग्मंड फ्राईड, अनुवाद वसु भारद्वाज

PRINCIPAL

Late Ramesh Warpujkar (ACS)
College, Sonpeth Dist. Parbhani

LATE RAMESH WARPUDKAR
ACS COLLEGE, SONPETH,
DIST. PARBHANI

DEPARTMENT OF BOTANY

CERTIFICATE COURSE
VERMICOPOSTING

2022-23

INFORMATION
BROCHURE

SYLLABUS

Syllabus of the course is divided in to two sections Theory and Practicals –

THEORY

- Vermicomposting: Introduction and Scope
- Types of Earthworm and Classification Epigeic, Endogeic, Diageic
- Life history of Earthworms (Earthworm Species *Eisenia foetida*)
- Objectives of Vermicompost
- Vermicompost Production: Establishment of Vermicomposting and Vermiwash unit
- Different Methods of Vermicomposting: Small and large scale Bed method, Pit method
- Harvesting the Compost
- Storing and packing of vermicompost
- Precautions while Vermicomposting
- Physico- chemical analysis of vermicompost
- Physical Parameters of vermicompost
- Nutrient content of vermicompost and their role in agriculture
- Benefits of vermicompost
- Pests and diseases of Earthworms

PRACTICALS

- Scientific classification of Earthworm
- Study of external morphology of Earthworm- *Eisenia foetida*
- Study of habit and habitat of Earthworm- *Eisenia foetida*
- Study of Digestive system of earthworm
- Study of Reproduction of earthworm
- Establishment of vermicomposting unit Pit method
- Establishment of vermicomposting unit Bed method
- Establishment of vermiwash unit
- Vermicompost production, harvesting and packaging.
- Study of cocoon and vermicast
- Study of Pests and diseases of Earthworms

COURSE OUTCOMES -

- # Students will be able to compost in a limited space and describe the decomposing process.
- # The interested students will get the knowledge of composting,
- # Students will get the employment, They can generate employments,
- # They will also turn towards organic farming,
- # Will help to maintain the environment pollution free and
- Will get the knowledge of biodiversity of local earthworms.

DURATION/CREDITS OF THE COURSE -

The course will be take 50 periods to complete and it will carry 2 credits. It will be divided in to two parts Part-1 will be theory and Part-2 will have practicals.

EVALUATION OF THE COURSE-

- # Evaluation of the course will be carried out at the end of course.
 - # Evaluation will be carried out as a theory examination (25 marks) + Practical and Continuous Assessment for 25 marks.
- The students who secure 50% of marks will be awarded with the Course Certificate.

ADMISSION PROCEDURE -

At the start of an academic year students will be asked to register for the course and admission will be given to the students on first come first serve basis.

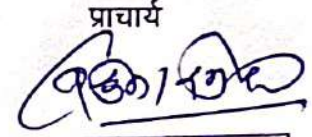
व्यक्तिमत्व विकास प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सूचना

दि. 21/6/2022

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना सुचित करण्यात येते की, मराठी विभागाच्या वतीने महाविद्यालयात 'व्यक्तिमत्व विकास प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम' सुरु करण्यात आलेला आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना या अभ्यासक्रमास प्रवेश घ्यायचा असेल, त्यांनी मराठी विभागाशी संपर्क साधून, ~~24-1-07-2022~~ तारखेपर्यंत आपला प्रवेश फॉर्म भरून प्रवेश निश्चित करावा.

विभागाध्यक्ष

प्रोफेसर डॉ. बालासाहेब काळे
मराठी विभाग प्रमुख व संरोधक मार्गदर्शक
कै. रमेश वरपुडकर महा. सोनपेठ जि. परभणी

प्राचार्य

PRINCIPAL
Late Ramesh Warpudkar
(ACS) College, Sonpeth
Dist. Parbhani (MS)

हनुमान शिक्षण प्रसारक मंडळ, सोनपेठ संचलित

कै. रमेश वरपूडकर महाविद्यालय, सोनपेठ.

मराठी विभाग : प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

विषय : मराठी

बी. ए. द्वितीय वर्षासाठी

सत्र	अभ्यास पत्रिकेचे नाव	आठवड्याच्या तासिका	एकूण तासिका	अंतर्गत गुण	सत्र गुण	एकूण गुण	श्रेयांक
तिसरे	व्यक्तिमत्व विकास	०४	५०	१०	४०	५०	०२

उद्दिष्टे :

- १ व्यक्तिमत्व या संज्ञेचे शास्त्रीय स्वरूप समजावून घेणे.
- २ व्यक्तिमत्वाचा अभ्यास वर्गतत्व व गुणतत्व दृष्टीकोणातून करणे.
- ३ प्रगल्भ व्यक्तिमत्वाची वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
- ४ व्यक्तिमत्व विकासावर प्रभाव पाडणारी सामाजिक नियामके अभ्यासणे.
- ५ व्यक्तिमत्व विकासावर प्रभाव पाडणारी सांस्कृतिक नियामके अभ्यासणे.
- ६ स्व विकासासंबंधी रॉजर्सचा दृष्टिकोन अभ्यासणे.
- ७ स्वतः मध्ये आवश्यकतेनुसार परिवर्तन कसे करावे, इतरांशी समायोजन कसे करावे हे शिकता येईल.

- ८ कौटुंबिक संबंधाचे व्यक्तिमत्व विकासातील महत्व अभ्यासणे.
- ९ परस्पर संबंध चांगले राखण्याच्या दृष्टीने व्यक्तिमत्व विकासाची योग्य भूमिका अभ्यासणे.
- १० मानवी व्यक्तिमत्वातील विविध भावनिक अवस्थांचा अभ्यास करणे.

अभ्यासक्रम:-

प्रकरण ०१

व्यक्तिमत्वाचे स्वरूप, विकासाची प्रक्रिया आणि 'स्व' संकल्पना.

- १ 'व्यक्तिमत्व' या संज्ञेचे शास्त्रीय स्वरूप.
- २ 'व्यक्तिमत्वा' चा अभ्यास : वर्गतत्व दृष्टिकोन, गुणतत्व दृष्टिकोन
- ३ आनुवंशिक नियामके, कौटुंबिक नियामके.
- ४ सामाजिक व सांस्कृतिक नियामके.
- ५ एरिक्सन यांची मनोसामाजिक उपपत्ती.
- ६ संवेदीत, सामाजिक, परिसंवेदित आणि आदर्श 'स्व'.
- ७ स्व विकासाचे टप्पे.
- ८ प्रगल्भ व्यक्तिमत्वाची वैशिष्ट्ये.

प्रकरण ०२

संप्रेषण कौशल्याचा आणि प्रभावी आंतरव्यक्तिक संबंधाचा विकास.

- १ संप्रेषण प्रक्रियेचे स्वरूप, प्रकार.

- २ संप्रेषणातील अडथळे आणि अडचणी.
- ३ परिणामकारक संप्रेषण : श्रावणकौशल्ये.
- ४ प्रभावी संप्रेषणाचे प्रशिक्षण.
- ५ आंतरव्यक्तिक संबंध जोहॅरी प्रारूप, विनिमय विश्लेषण प्रारूप.
- ६ सामाजिक कौशल्यांचा विकास.मुलाखत आणि गटचर्चा.
- ७ सामाजिक कार्यक्रमांचे परिणामकारक व्यवस्थापन.

प्रकरण ३

व्यक्तिमत्व समस्या आणि मानसिक आरोग्य

- १ समस्यांची विवेकपूर्ण जाण.
- २ संघर्षाची आणि जटिल भावनांची हाताळणी.
- ३ मानसिक तणावाचे नियंत्रण.
- ४ मानसिक आरोग्य : सुधारणात्मक, निवारणात्मक.
- ५ वेळेचा सदुपयोग व व्यक्तिगत प्रगती.

अभ्यास पत्रिकेचे प्रारूप :

१) अंतिम सत्र परीक्षा	४० गुण
२) मौखिक परीक्षा	१० गुण
<hr/>	
एकूण गुण	५० गुण

प्रश्न पत्रिकेच स्वरूप :

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी स्वरूपाचे पर्यायी प्रश्न.	१५ गुण
प्रश्न २ दीर्घोत्तरी स्वरूपाचे पर्यायी प्रश्न.	१५ गुण
प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)	१० गुण
मौखिक परीक्षा	१० गुण
एकूण गुण	५० गुण

संदर्भासाठी नेमलेली पुस्तके

- १ सामान्य मानसशास्त्र - पंडित र.वि., विद्या प्रकाशन, नागपूर.
- २ मनोविकृती शास्त्र - देशपांडे चं. गं., कॉटिनेंटल प्रकाशन, पुणे.
- ३ सायकॉलॉजी ऑफ पर्सनॅलिटी - स्टॅगनर रॉस, मॅक्रगॉ हिल बुक कंपनी
- ४ मानसशास्त्राची मूलतत्वे - पंडित र.वि., विद्या प्रकाशन नागपूर.
- ५ बालमानसशास्त्र - काळे प्रेमला, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.
- ६ मनोविकारांचा मागोवा - जोशी श्रीकांत-मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई
- ७ समाज मनोविज्ञान - डॉ. माथुर एस. एस.
- ८ मानसिक आरोग्य - चं.गं. देशपांडे

प्रोफेसर डॉ. दालासाहेब काळे
मराठी विभाग प्रमुख व संशोधक मार्गदर्शक
कै. रमेश वरपुडकर महा. सोनपेठ जि. परभणी

PRINCIPAL
Late Ramesh Warudkar
(ACS) College, Sonpeth
Dist. Parbhani (MS)